

Μάθημα: Νέα Ελληνική Λογοτεχνία
Τάξη: Α΄ Ημερήσιου ΓΕΛ
Ενότητα: «Τα φύλα στη Λογοτεχνία»

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ (1852-1942)

Το αντίτιμον

ΠΟΛΥ ΗΣΥΧΟ κι ευχαριστημένο στην τύχη του ήταν ένα μεγάλο χωριό -άλλα είχαν περισσότερα βάσανα- όταν το γνώρισε στα 1806 ο Περιηγητής.

Άφθονα νερά το έλουζαν και ήταν χωμένον μέσα σε δένδρα που εφαινόntonταν σαν οπισθοφυλακή του αγρίου δάσους, που απαντά ο ταξιδιώτης φεύγοντας απ' τη Λακωνία και πηγαίνοντας κατά την Κυνουρία.

Είχαν ξεχωριστούς κοινωνικούς νόμους στο χωριό αυτό, ακόμα και ξεχωριστή γλώσσα.

Είχαν και την αριστοκρατία τους. Την αντιπροσωπεύουν οι πρωτόγεροι.¹

Όταν πήγε ο Περιηγητής, εβάραινε ακόμα την ψυχή τους ένα έγκλημα, αν και ήταν περιτυλιγμένο με την κοινή απόφαση και με τη δικαιολογία κάποιου ανώτερου σκοπού.

Μία ωραία κόρη του χωριού έμεινε ορφανή. Με όλη της τη μικρή ηλικία στάλθηκε απ' τους συγγενείς της στην Πόλη για να υπηρετήσει εκεί και να γυρίσει μια μέρα με την προίκα της.

Πέρασαν κάμποσα χρόνια, χωρίς αυτή να αιστανθεί την επιθυμία να 'ρθει στον τόπο που γεννήθηκε.

Στα τελευταία ήρθε, μα πολύ αλλιώτικη.

Κυρία με τα όλα της. Έλαμπε από πάστρα· κτενιζότανε διαφορετικά και περπατούσε με τσακίσματα.

Το χειρότερο απ' όλα, μιλούσε και Γαλλικά!...

Οι πρωτόγεροι ξίνισαν τα μούτρα τους. Γενική κουτσομπολιά στο χωριό. Δεν ενήστεψε και κάποια Τετάρτη. Ο παπάς έγινε κι αυτός εχθρός της.

“Πωπώ, η άμοιρη η μάνα της κάλλιο που δε ζει να τη βλέπει... την πήξε και τη δείξε...²”, έλεγαν οι γριές και τραβιόντουσαν λοξά-λοξά για να μη 'γγίξουν απάνω στην οξαποδό.

Κι αυτή ανύποπτη διασκεδάζε με τις κουταμάρες των χωριανών της.

Όσες φορές ερχότανε κανείς ξένος, πρώτη και καλύτερη αυτή. Η γλώσσα της πήγαινε ροδάνι³.

“Τι ναν του λέει τάχατες, γερο-Σπύρο;”.

“Ξέρω κι εγώ; Δεν καταλαβαίνεις; Τι άλλο θα λένε!...”.

“Χαχούχα!⁴... Αυτή, μωρέ μάτια μου, πήρε το δρόμο της για καλά!...”.

“Τι κάνει εκεί ο Φράγκος⁵;!...”.

“Κοίτα, κοίτα... Πέρασε το δικό της μπράτσο μέσα στο δικό του και πάνε τον κατήφορο...”.

“Μα αυτό είναι ντροπή μας!... Θα γίνουμε σεργούνι⁶ στα εφτά βασίλεια!”.

“Μεγάλη μας ντροπή, αλήθεια”.

“Πρέπει να λείψει το σκάνταλο”.

¹ οι αρχές του τόπου επί τουρκοκρατίας.

² απαξιώτικος χαρακτηρισμός

³ φράση για πρόσωπο που φλυαρεί, που μιλά γρήγορα και με ευχέρεια.

⁴ επιφώνημα με μειωτικό, ειρωνικό χαρακτήρα

⁵ παλαιότερη ονομασία για τους κατοίκους της Δυτικής Ευρώπης.

⁶ θα ντροπιαστούμε

“Πρέπει να λείψει”.

Σε λίγες μέρες, έκτακτος απεσταλμένος πήγε στον Πασά το χρηματικό φόρο του χωριού για ένα φόνο που γίνηκε.

Ο πασάς όμως, άμα έμαθε πως η σκοτωμένη ήταν νέα, ωραία και απροστάτευτη κόρη, ζήτησεν άλλα τόσα.

Ο τρελός της Αθήνας και άλλα διηγήματα, Στιγμή, 1987

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α

α1. Να δώσετε σύντομη περιγραφή του τόπου όπου διαδραματίζεται η ιστορία. **(8 μονάδες)**

α2. Να αναφέρετε τα τρία (3) χρονικά επίπεδα της αφήγησης. **(9 μονάδες)**

α3. Να αναφέρετε δύο (2) χαρακτηριστικά του προσώπου, για το οποίο γίνεται λόγος στην ιστορία. **(8 μονάδες)**

ΣΥΝΟΛΟ:25 ΜΟΝΑΔΕΣ

β

β1 Να περιγράψετε σε μια παράγραφο τη συμπεριφορά των χωρικών απέναντι στην κοπέλα. **(10 μονάδες)**

β2. Να σχολιάσετε αυτή τη συμπεριφορά με αναφορές στο κείμενο. Να λάβετε υπόψη τα κοινωνικά στερεότυπα, τα οποία καθορίζουν τις αντιλήψεις των χωρικών. **(15 μονάδες)**

ΣΥΝΟΛΟ:25 ΜΟΝΑΔΕΣ